Onderzoeksopzet risicomanagement inkomsten gemeente Woudenberg

3 juli 2017

1. Inleiding

De auditcommissie van de gemeenteraad van Woudenberg heeft de rekenkamercommissie in januari 2017 gevraagd een onderzoek uit te voeren naar het risicomanagement van de inkomsten van de gemeente. De accountant van de gemeente heeft in de interim controle van 2016 vastgesteld dat er in de gemeente Woudenberg in opzet sprake is van een risicomanagementproces dat past bij de schaal van de gemeente Woudenberg, maar dit risicomanagementproces heeft met name betrekking op de kosten van de gemeente Woudenberg. De gemeente heeft aan de inkomstenkant minder zicht en grip op potentiële risico's. Daarom wil de auditcommissie graag weten of de gemeente adequaat omgaat met de risico's betreffende de inkomsten. De rekenkamercommissie heeft vervolgens vastgesteld dat het onderwerp voldoet aan de criteria van een rekenkameronderzoek (zie bijlage) en heeft besloten om het onderzoek uit te voeren.

2. Achtergrondinformatie

De gemeenteraad van Woudenberg heeft in december 2006 de beleidsnota risicomanagement vastgesteld[1]. In deze nota staat beschreven hoe risico's worden geïnventariseerd, beoordeeld, beheerst, bewaakt en bijgestuurd. In 2015 is de toen vigerende nota door de gemeente bekeken en hieruit is naar voren gekomen dat de uitgangspunten van de nota nog steeds van toepassing zijn. Ook is gebleken dat de gemeente ten aanzien van de risico's met name gefocust is op de kostenkant en minder op de inkomsten. Dit komt naar voren uit het memo van de ambtelijke organisatie aan de auditcommissie d.d. 17 januari 2017.

3. Doel van het onderzoek en onderzoeksvragen

Doel

Doel van het onderzoek is om na te gaan of de gemeente Woudenberg adequaat omgaat met de risico's betreffende de inkomsten.

Onderzoeksvragen

Om het doel te bereiken heeft de rekenkamercommissie de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

Inkomstenbronnen

1. Wat zijn de inkomstenbronnen van de gemeente Woudenberg?
2. Welke mogelijke inkomsten zijn er nog meer, waar Woudenberg geen gebruik van maakt? (kijkend naar andere gemeenten)
3. Op welke wijze kan de gemeente(raad) de inkomsten beïnvloeden en wordt daarop gestuurd?

[1] *Nota risicomanagement gemeente Woudenberg, vastgesteld door raad d.d. 14 dec 2006*

Risicomanagement inkomsten

4. Heeft de gemeente de risico's t.a.v. de inkomsten in beeld en heeft de gemeente adequate beheersmaatregelen getroffen?
5. Hoe zijn de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden binnen de gemeentelijke organisatie verdeeld betreffende het risicomanagement ten aanzien van de inkomsten?

Kaderstellende en controlerende rol raad

6. Informeert het college de gemeenteraad tijdig en volledig over de belangrijkste risico's en beheersmaatregelen betreffende de inkomsten?
7. Kan de raad op basis van de informatievoorziening de kaderstellende en controlerende rol uitoefenen?

4. Methode van onderzoek

Voor het onderzoek zal de rekenkamercommissie eerst relevante documenten en informatie bestuderen. Aansluitend zullen interviews worden gehouden met relevante bestuurders, ambtenaren en de accountant. De bevindingen uit de documentenstudie en de interviews worden weergegeven in een korte bondige rapportage. Deze wordt voor een check op feitelijke onjuistheden voorgelegd aan de respondenten. Daarna worden conclusies en aanbevelingen aan het rapport toegevoegd. Het college van B&W krijgt vervolgens de gelegenheid om op het volledige rapport te reageren voordat het aan de gemeenteraad wordt aangeboden.

5. Afbakening

De rekenkamercommissie zal zich bij het bestuderen van de documenten ook richten op landelijke informatie en informatie van andere gemeenten. De informatie van andere gemeenten zal niet uitputtend zijn en zal geen benchmark opleveren met andere gemeenten voor wat betreft de inkomsten.

6. Planning

De voorlopige planning van het onderzoek is als volgt. Deze planning is o.a. afhankelijk van de tijdige aanlevering van informatie vanuit de gemeentelijke organisatie en de beschikbaarheid van respondenten voor de interviews.

	2017						**2018**			
	juni	***Juli/aug***	***sep***	***okt***	***nov***	***dec***	***jan***	***feb***	***mrt***	
afstemming onderzoeksvoorstel auditcommissieleden	X									
startgesprek		X								
Onderzoek										
gemeente aanleveren documenten		X								
documenten studie			X							
interviews				X						
Rapportagefase										
Rapportage van bevindingen					X	X				
Technische reactie							X			

Conclusies en aanbevelingen opstellen							X			
Bestuurlijke reactie								X		
Rapport openbaar									X	

Bijlage 1 Selectiecriteria van de rekenkamercommissie

In onderstaande tabel is het onderwerp ‘risicomanagement inkomsten Woudenberg ” getoetst aan de selectiecriteria voor onderzoeksonderwerpen van de rekenkamercommissie.

Selectiecriteria voor onderzoek	**Onderzoek informatie sportaccommodaties**
Relevantie: Is er sprake van een groot maatschappelijk, organisatorisch, bestuurlijk en/of financieel belang?	Er is sprake van een groot financieel belang.
Risico's: Is er sprake van risico's voor de doelmatigheid, rechtmatigheid of doeltreffendheid?	Wanneer de gemeente onvoldoende grip heeft op de inkomsten bestaat het risico dat de gemeente inkomsten misloopt.
Toegevoegde waarde: Is het onderwerp niet onlangs onderzocht door anderen? En worden er structurele leereffecten verwacht?	Het onderwerp is onlangs niet onderzocht door anderen. Inzicht en leereffecten worden verwacht uit het onderzoek.
Capaciteit: Is de rekenkamercommissie in het bijzonder geschikt om onderzoek te doen naar het onderwerp op basis van haar bevoegdheden, kennis of vaardigheden?	De rekenkamercommissie beschikt over de capaciteit om dit onderzoek te doen: budget, benodigde kennis, bevoegdheden en vaardigheden zijn aanwezig.
Subsidiariteit: Kan de onderzoeksvraag op een andere, meer eenvoudige manier worden beantwoord?	De rekenkamercommissie zal in het onderzoek gebruik maken van relevante (onderzoeks)informatie die al beschikbaar is (landelijk en bij de gemeente).
Variatie: Is er voldoende variatie in de onderwerpen die de rekenkamercommissie in één jaar en over de jaren heen onderzoekt? Ook dient er onderscheid te worden gemaakt in onderzoek naar de bedrijfsvoering en beleidsonderzoek.	De rekenkamercommissie heeft in Woudenberg nog niet eerder een onderzoek gedaan naar de gemeentelijke inkomsten.